

ЧАС ГЕРОЇВ

*Монолатій І. Свято героїв: упор.
Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2024. 176 с.*

Скількох українських героїв ви можете назвати, не роздумуючи довго? Скількох героїв сучасності? А скількох з минулих століть? Не думаю, що багатьох. Нас не вчили та й ми не вчилися пам'ятати своїх героїв, бо завжди здавалося, що є важливіші для запам'ятовування речі, а герої почекають. Дочекалися ми, а не вони... І починаєш пригадувати героїв часів минулих, і фіксувати імена героїв сучасних...

Книга, упорядкована професором Іваном Монолатієм, саме про пригадування часів давніх та запам'ятовування часів теперішніх через розповіді про українських героїв – від Святослава Хороброго до Кіборгів. Із запропонованих текстів постає панорама тисячолітньої героїчної історії з перемогами та поразками, з набутками та втратами. Панорама боротьби за волю та незалежність.

Матеріали, зібрані у книзі, містять біографічні відомості, огляд діяльності знакових українців, опис знакових для становлення героїчної України подій, а також обов'язковими є рубрики «Погляд дослідника» та «Запам'ятай», «Подивися», «Прочитай». «Запам'ятай», мабуть, найважливіше у цій книзі, адже прокладає місток між минулим та сучасним. Наприклад, на сторінках про Дмитра Вітовського у такій рубриці читаємо: «102-га окрема бригада територіальної оборони ім. полковника Дмитра Вітовського (102 ОБрТрО) – кадроване формування Сил територіальної оборони України у Івано-Франківській області. Бригада перебуває у складі Регіонального у правління «Захід» Сил ТрО». Або ж у розділі про Івана Богуна: «1-ша окрема бригада спеціального призначення ім. Івана Богуна (1 ОбрСпП) – з'єднання, що належить до Сухопутних військ ЗСУ. Першого червня 1998 р. Київському військовому лицю присвоїли ім'я Івана Богуна». Тут йдеться про збереження традиції, про передачу пам'яті імен, постатей, подій крізь століття від покоління до покоління.

Серед постатей у книзі представлені Святослав Хоробрий, Данило Романович, Дмитро Байда Вишневецький, Петро Конашевич-Сагайдачний, Іван Сірко, Іван Богун, Іван Мазепа, Ольга Басараб, Симон Петлюра, Юліан Головінський, Василь Білас, Дмитро Данилишин, Євген Коновалець, Олена Теліга, Олег Ольжич, Роман Шухевич, Степан Бандера, Алла Горська, Олекса Гірник, Василь Стус. Не забуває автор і про новітніх героїв Небесної сотні та Кіборгів. Серед подій: Жовті Води, Конотоп, Маківка, Крути, Листопадовий чин, Свято українського моря, Чортківська офензива, Перший Зимовий похід, Базар, Красне Поле. Котрісь із них знані, котрісь стануть для читача відкриттям, а котрісь перепрочитанням та переосмисленням і... здивуванням. Непідручникова та нехрестоматійна історія України, історія героїчного чину затятих та завзятих (не)романтиків.

Ця книга є дев'ятнадцятою у серії «Книгозбірня юнацького виховника» і має на меті репрезентувати для юного читача-пластуна історію героїзму від Святослава Хороброго до Кіборгів. Проте і дорослий читач знайде для себе чимало нового та важливого. Ця книга – можливість замислитися про причини наших поразок, про те, що перемога – це не фарт, а тяжка праця та боротьба всіх українців, де важить довіра лідеру та герою, що лідер не завжди герой і навпаки.

Ця книга про пам'яттеву єдність і спільність поколінь українців, для яких героїзм – не рідкісна особливість, а вимушений постійний стан, що ми підтверджуємо у своїй боротьбі і тепер, а «Могила Героя, це не могила, а храм, хрест на ній, це дороговказ – тим, що живуть, і тим, що прийдуть».

Література

1. Монолатій І. Свято героїв: упор. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2024. 176 с.